

Návrh na ukončenie pôsobenia príslušníkov ozbrojených síl Slovenskej republiky v operácii Iracká sloboda v Iraku

Politické aspekty návrhu

Situácia v Iraku je naďalej veľmi zložitá, politický proces je vysoko fragmentovaný, bezpečnostná i humanitárna situácia sa neustále zhoršuje, násilie je na dennom poriadku, každý deň opúšťa krajinu takmer 2000 Iračanov, počet utečencov v susedných krajinách narastá (*dosiahol už vyše 2 milióny a 1,9 milióna ľudí je vnútorne presídlených*). Irak čelí množstvu rôznych problémov, nesmierne dôležitá je úloha i podpora krajín medzinárodného spoločenstva, avšak v prvom rade je potrebný pokrok v procese národného uzmierenia založeného na dialógu a kompromise, ktorý zatiaľ absentuje. Obzvlášť dôležitý je komplexný vnútroiracký dialóg, ktorý by mohol pozitívne ovplyvniť i bezpečnosť a životné podmienky rôznych komunit v Iraku, a to by mohlo posilniť ich dôveru v politický proces a v konečnom dôsledku i zlepšiť bezpečnostnú situáciu.

Ozbrojené sily Slovenskej republiky sú od začiatku súčasťou koalíčných síl v Iraku. Po odchode odminovacej jednotky vo februári 2007 vojenské pôsobenie Slovenskej republiky v rámci koalíčných síl pokračovalo účasťou 6 príslušníkov ozbrojených síl Slovenskej republiky. Výrazom ocenenia účasti ozbrojených síl Slovenskej republiky v rámci koalíčných síl bolo zriadenie zastupiteľského úradu Iraku v Bratislave koncom roka 2006.

Koaliční partneri prijali s pochopením rozhodnutie vlády Slovenskej republiky o stiahnutí slovenského kontingentu pôsobiaceho v rámci mnohonárodných síl v Iraku, ktoré bolo prijaté po voľbách v Slovenskej republike na jeseň 2006. Americká strana pritom oceňovala spôsob nenarušujúci priebeh operácie a tiež skutočnosť, že toto rozhodnutie bolo vopred prekonzultované nielen s ňou, ale aj s vládou Iraku. USA taktiež ocenili rozhodnutia vlády Slovenskej republiky, že Slovenská republika aj naďalej ostáva v Iraku súčasťou mnohonárodnej koalície formou poskytovania výcviku príslušníkov irackých ozbrojených síl.

Vojensko-odborné aspekty návrhu

Na základe uznesenia Národnej rady Slovenskej republiky č. 332 z 19. júna 2003 a č. 722 z 20. januára 2004 pôsobila ženijná odminovacia jednotka v počte 105 príslušníkov ozbrojených síl Slovenskej republiky. Na základe uznesenia vlády Slovenskej republiky č. 884 z 18. októbra 2006 bola ukončená 7. rotácia slovenskej jednotky a následne vo februári došlo k stiahnutiu 99 príslušníkov ozbrojených síl Slovenskej republiky pôsobiacich v operácii Iracká sloboda v Iraku. Na základe uznesenia Národnej rady Slovenskej republiky č. 1495 z 9. februára 2005 sa Slovenská republika podieľala od februára 2005 do apríla 2007 počas 4 rotácií desiatimi dôstojníkmi na výcvikovej misii NTM-I. V júli 2007 došlo k stiahnutiu štyroch príslušníkov ozbrojených síl Slovenskej republiky pôsobiacich v Medzinárodnej divízii centrálny Juh. Vojenské pôsobenie Slovenskej republiky v Iraku pokračuje účasťou dvoch príslušníkov ozbrojených síl Slovenskej republiky vo veliteľstve operácie Iracká sloboda.

Úlohy jednotky ozbrojených síl Slovenskej republiky v operácii Iracká sloboda:

- v rámci operácie v zostave spoločného medzinárodného bojového zoskupenia, v súčinnosti s jednotkami ozbrojených síl zúčastnenými na operácii priamo pod velením Medzinárodnej divízie centrálny Juh odstraňovať nevybuchnutú muníciu, míny, výbušné nástrahy, ostatnú muníciu a uskutočniť ručné preverenie priestoru na minovú bezpečnosť, realizovať prieskum a vykonať malé terénne úpravy,

- výcvik príslušníkov irackej armády v oblasti odminovania a ničenia ženínej munície v prospech operácie Iracká sloboda a výcvikovej misie NATO NTM-I na celom území Iraku,
- ochrana koaličných partnerov počas vykonávania konvojov a plnenia úloh v oblasti výcviku spoločne so ženijnou jednotkou v priestore zodpovednosti Medzinárodnej divízie centrálny Juh.

Príslušníci ozbrojených síl Slovenskej republiky počas pôsobenia v operácii Iracká sloboda odminovali mechanicky takmer 890 000 m² a ručne 185 000 m². Pri odminovacích prácach bolo zničených približne 660 ton munície.

V rámci operácie Iracká sloboda a operácie NTM-I bolo vyslaných od júla 2003 ku dnešnému dňu 718 príslušníkov ozbrojených síl Slovenskej republiky. Počas trvania operácie Iracká sloboda v Iraku zahynuli štyria príslušníci ozbrojených síl Slovenskej republiky. Aj napriek zložitým klimatickým podmienkam príslušníci ozbrojených síl Slovenskej republiky profesionálne plnili pridelené úlohy za čo boli zo strany veliteľstva divízie pozitívne hodnotení.

Na základe priebežného vyhodnocovania pôsobenia príslušníkov ozbrojených síl Slovenskej republiky v misii Iracká sloboda v Iraku, sa navrhuje ukončenie pôsobenia príslušníkov ozbrojených síl Slovenskej republiky v tejto misii z nasledujúcich dôvodov:

- stále sa zhoršujúca situácia so zvýšeným rizikom ohrozenia v oblasti pôsobenia príslušníkov ozbrojených síl Slovenskej republiky,
- príslušníci ozbrojených síl Slovenskej republiky splnili v mieste pôsobenia všetky úlohy, ktorými ich veliteľstvo Medzinárodnej divízie centrálny Juh poverilo,
- ozbrojené sily Slovenskej republiky prispeli k procesu budovania irackých bezpečnostných síl vykonaním výcviku príslušníkov irackých bezpečnostných síl a darovaním vojenského materiálu Irackej republike,
- snahou ozbrojených síl Slovenskej republiky je sústrediť sa na 2 - 3 misie s väčším počtom vojakov a to v oblastiach, ktoré predstavujú zo zahraničnopolitického hľadiska prioritu, predovšetkým na Balkáne, na Cypre a v Afganistane.

Ministerstvo obrany Slovenskej republiky navrhuje ukončenie pôsobenia príslušníkov ozbrojených síl Slovenskej republiky v operácii Iracká sloboda v Iraku do konca roka 2007.

Personálne a materiálne zdroje uvoľnené ukončením pôsobenia príslušníkov ozbrojených síl Slovenskej republiky v operácii Iracká sloboda v Iraku môžu byť využité v prospech pôsobenia ozbrojených síl Slovenskej republiky v ostatných operáciách a misiách.

Právne aspekty

Príslušníci ozbrojených síl Slovenskej republiky boli do operácie Iracká sloboda v Iraku vyslaní na základe uznesenia Národnej rady Slovenskej republiky č. 332 z 19. júna 2003 podľa čl. 86 písm. k) Ústavy Slovenskej republiky. Každá zmena mandátu ich vyslania vrátane skrátenia určeného času vyslania ozbrojených síl Slovenskej republiky mimo územia Slovenskej republiky, podlieha v súlade s § 12 ods. 5 a 6 zákona č. 321/2002 Z. z. o ozbrojených silách Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov rozhodnutiu príslušného ústavného orgánu, ktorý o vyslaní rozhodol.